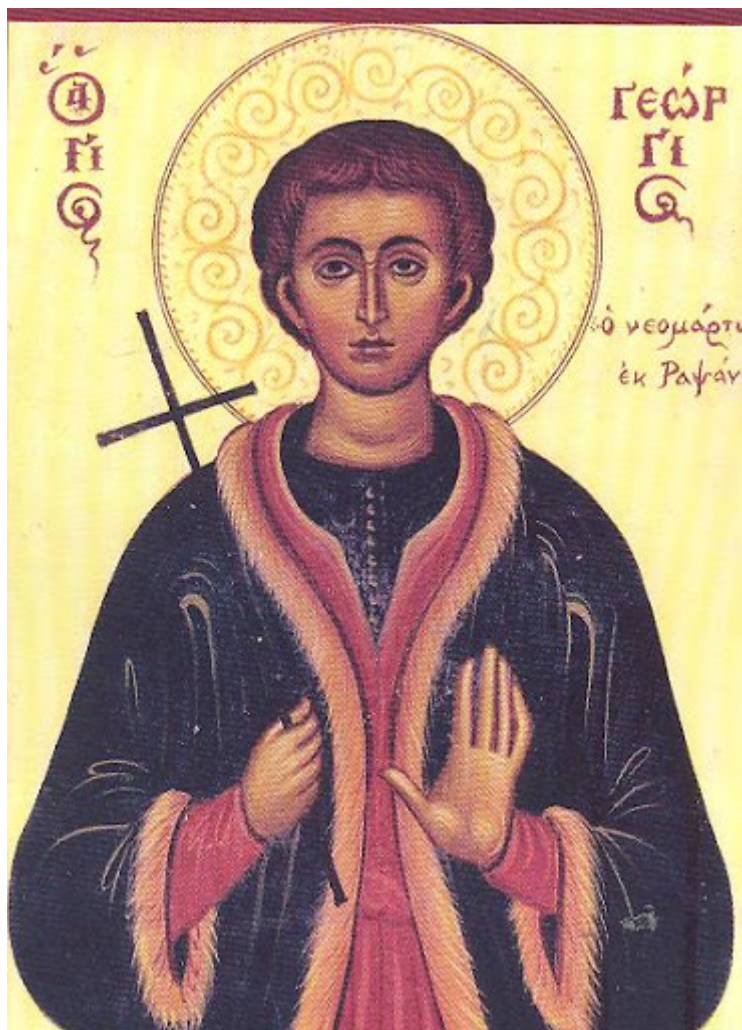
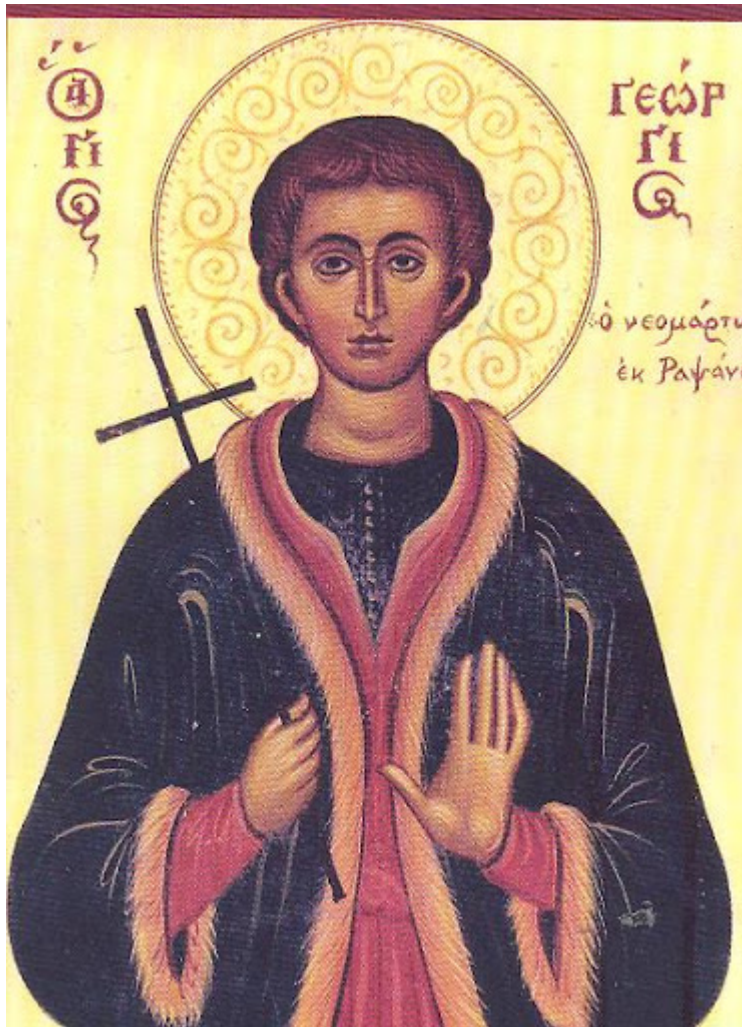

5 Μαρτίου 2026

Άγιος Γεώργιος ο Νεομάρτυρας εκ Ραφάνης

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές](#)

Άγιος Γεώργιος ο Νεομάρτυρας εκ Ραψάνης

Εορτάζει στις 5 Μαρτίου εκάστου έτους.

Βιογραφία

Ο Άγιος Νεομάρτυς Γεώργιος ανήκε σε ανώτερη κοινωνικά και οικονομικά οικογένεια της Ραψάνης. Ο πατέρας του ονομαζόταν Χατζηλάσκαρης και ήταν υιός του Αναστασίου Ψάλτου. Δεν είναι γνωστό όμως αν το Ψάλτου είναι επώνυμο ή ιδιότητα του Αναστασίου. Η μητέρα του Νεομάρτυρα είχε το όνομα Σμαράγδα και ήταν θυγατέρα του Θεόδωρου Σακελλαρίδου. Σε κωνικό πώμα παλαιάς - πριν το 1900 - αργυρής λειψανοθήκης, η οποία αντικατέστησε ακόμη παλαιότερη πρόχειρη και απλή κατασκευή, είναι χαραγμένα με κεφαλαία γράμματα ακριβώς τα εξής:

«Ο ΕΝΔΟΞΟΣ ΝΕΟΜΑΡΤΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΘΛΗΣΑΣ ΕΝ ΤΥΡΝΑΒΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1818
ΕΠΙ ΒΑΛΗ ΠΑΣΙΑ ΥΙΟΥ ΑΛΗ ΠΑΣΙΑ ΗΤΟΝ ΥΙΟΣ ΧΑΤΖΗ ΛΑΣΚΑΡΕΩΣ ΥΙΟΥ

ΑΝΑΣΤΑΣΕΙΟΥ ΨΑΛΤΟΥ ΚΑΙ ΜΗΤΡΟΣ ΣΜΑΡΑΓΔΑΣ ΘΥΓΑΤΡΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΟΥ».

Δεν είναι γνωστό αν είχε ή πόσα αδέρφια είχε ο Νεομάρτυς. Όμως η παράδοση ομόφωνα παρουσιάζει τον Γεώργιο να συνδέεται συγγενικά με το λογιότατο κληρικό της Ραψάνης «παπά κυρ Χριστόδουλον» Καραζήση, που ήταν οικονόμος.

Ένα πωλητήριο έγγραφο του 1852 μ.Χ., το οποίο βρέθηκε μαζί με άλλα έγγραφα στην παλαιά βιβλιοθήκη που φυλασσόταν στην παλαιά και αρχοντική οικία Καραβασίλη, είναι αρκετά διαφωτιστικό. Σε αυτό παρουσιάζεται «ὁ ἐλάχιστος ἱερεὺς καὶ οἰκονόμος (Χριστόδουλος) υἱὸς Χατζηβασιλείου Καραζήση καὶ Κερασίνης θυγατρὸς παπᾶ Ἀθανασίου Γεροπασχάλη» να πωλεί «πρὸς ἀνεψιὸν αὐτοῦ Βασίλειον Χαδούλη Γογούρα» κτήματα, τα οποία στο εξής «ὑπάρχουσιν... ἰδιοκτησίαι τοῦ ρηθέντος ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Βασιλείου ἀναπόσπαστοι τὲ καὶ ἀναφαίρετοι παρὰ παντὸς ἑτέρου κληρονόμου αὐτοῦ καὶ τῆς μακαρίτιδος συζύγου αὐτοῦ Μαρίας Α. Χατζηλασκάρως...».

Από αυτό συνεπάγεται το συμπέρασμα ότι ο Νεομάρτυς είχε τουλάχιστον μία αδελφή, τη Μαρία, τον δε παπά κυρ Χριστόδουλο Καραζήση, γαμπρό από την αδελφή του. Αξίζει να υπογραμμισθεί ότι την εξ αγχιστείας αυτή συγγένεια συμπλήρωσε η πνευματική, γιατί ο Χριστόδουλος υπήρξε διδάσκαλος του Γεωργίου. Μόνο δεν γνωρίζουμε ακριβώς ποια υπήρξε πρώτη ή εάν η μία συγγένεια προκάλεσε την άλλη.

Ο Γεώργιος παρουσιάζεται από την παράδοση ως τρόφιμος και απόφοιτος της ανωτέρου επιπέδου Σχολής Ραψάνης, στην οποία χρημάτισε διδάσκαλος και ο κυρ Χριστόδουλος Καραζήσης. Σύμφωνα με τις υπάρχουσες πληροφορίες, η ορεινή κωμόπολη της Ραψάνης άκμαζε οικονομικά τον 18ο μ.Χ. αιώνα, όπως και ο Τύρναβος και τα Αμπελάκια. Είχε βιομηχανία, έκανε εξαγωγή εξαίρετου κρασιού και αποτελούσε πόλο έλξεως για τα γύρω χωριά του κάτω Ολύμπου.

Ενώ λοιπόν υπήρχαν οι οικονομικές προϋποθέσεις, ο λογιότατος και ιδιαίτερα δραστήριος Επίσκοπος Πλαταμώνος και Λυκοστομίου Διονύσιος, ο οποίος θεμελίωσε και προστάτευσε και τη σπουδαία Σχολή στα Αμπελάκια, προέβη στην ίδρυση και της εν λόγω Σχολής στη Ραψάνη το έτος 1767 μ.Χ. Ονομαστό υπήρξε το πνευματικό αυτό ίδρυμα. Στην ακμή του συγκρινόταν με τις Σχολές των Μηλέων, της Ζαγοράς, των Αμπελακίων, του Τυρνάβου κ.α. Σε αυτή μαθήτευσαν και ο Βασίλειος ο Ραψανιώτης, ένας από τους άριστους μαθητές στην Αθωνιάδα Ακαδημία (1753 - 1758 μ.Χ.) του Ευγενίου Βούλγαρη και ο Ιωνάς Σπερμιώτης, ένας από τους διακεκριμένους δασκάλους εκείνης της εποχής και περιζήτητος γι' αυτό

στη Μακεδονία και στη Θεσσαλία και άλλοι. Κατά την Επανάσταση και λίγο πριν από αυτή, σταμάτησε να λειτουργεί η Σχολή και επαναλειτούργησε το 1830 μ.Χ.

Με το δεδομένο ότι ο Νεομάρτυς άθλησε το 1818 μ.Χ., θα πρέπει να συμπεράνουμε με ασφάλεια ότι αποφοίτησε από τη Σχολή το 1815 - 16 μ.Χ. Αφού αποφοίτησε ο Γεώργιος από τη Σχολή, ασκούσε στην γενέτειρά του το επάγγελμα του γραμματοδιδασκάλου με ζήλο ένθεο και νεανικό σφρίγος, εμπνέοντας τους νεαρούς μαθητές του και δημιουργώντας στις αδιαμόρφωτες ψυχές τους ζωηρά ιερά και εθνικά βιώματα.

Αναφέραμε πριν ότι η Ραψάνη αποτελούσε πόλο έλξης για τα χωριά του κάτω Ολύμπου. Αυτό συνέβαινε για πολλές δεκαετίες μέχρι και τις αρχές του 20ου μ.Χ. αιώνα. Και βέβαια όχι μόνο για την υλική ευπορία και την εμπορική και βιομηχανική της κίνηση, αλλά και για την πνευματική της άνθηση και καλλιέργεια των γραμμάτων, όπως ελέχθη. Αποτελούσε αφορμή καυχίσεως για ένα γονέα να αποστέλλει για σπουδές τον υιό του στη Ραψάνη. Την εποχή εκείνη, για την οποία κάνουμε λόγο, τα παραποτάμια χωριά της περιοχής κατοικούνταν ως επί το πλείστον από Οθωμανούς, που συναλλάσσονταν, μέχρι και συνδέονταν ακόμη σε περιορισμένη βέβαια κλίμακα, με Έλληνες Χριστιανούς.

Ένας από τους Οθωμανούς, κάτοικος της κωμοπόλεως Δερελί (Γόννοι) και οικογενειάρχης, επιθυμώντας ο υιός του να τύχει αξιόλογης παιδείας, τον απέστειλε οικότροφο σε φίλο του που διέμενε στη Ραψάνη. Άρχισε έτσι το τουρκόπουλο να παρακολουθεί και να μαθαίνει τα στοιχειώδη γράμματα μαζί με τα ελληνόπουλα, στα πόδια του γραμματοδιδάσκαλου Γεωργίου.

Ο μικρός Αγαρηνός προσαρμόστηκε σύντομα στο κλίμα του σχολείου και συναγωνιζόταν τους συμμαθητές του, ενθαρρυνόμενος και από τον διδάσκαλό του, ίσως τυγχάνοντας από εκείνον και ιδιαίτερης φροντίδας.

Με το δεδομένο ότι αιώνες πριν η Ελληνική παιδεία με δυσκολία διαχωριζόταν από τη χριστιανική κατήχηση, ο μικρός αλλοεθνής, συγχρόνως προς την ελληνική εκπαίδευση, λίγο - λίγο αλλά σταθερά επηρεαζόταν από τη χριστιανική πίστη και ζωή. Σε αυτό ασφαλώς και αποφασιστικά συνέβαλε και η προσωπικότητα του δασκάλου του. Συνέβαλε όμως και η γοητεία των εκκλησιαστικών Ακολουθιών, τις οποίες ως αυτοπρόβλητος κατηχούμενος παρακολουθούσε.

Αλλά η σημειούμενη αλλαγή του μικρού Αγαρηνού, στα φρονήματα, τις πεποιθήσεις και τα ήθη, δεν ήταν δυνατόν να μείνει απαρατήρητη. Αρχικά στο οικογενειακό του περιβάλλον, κάθε φορά που μετέβαινε για διακοπές στο Δερελί,

και στη συνέχεια στο συγγενικό και ευρύτερο κύκλο γινόταν αισθητή η μεταβολή, κάτι που δημιουργούσε ανησυχίες και ερέθιζε τους Οθωμανούς. Αλλά η πρόκληση έγινε μεγαλύτερη και η δυσφορία των Αγαρηνών αφόρητη, όταν με τον καιρό ο μικρός και αυθόρμητος προσήλυτος όχι μόνο εκφραζόταν με εκτίμηση για τα ιερά των Ρωμιών, αλλά και, αντιδιαστέλλοντας αυτά προς τα αντίστοιχα των ομοεθνών του, υποτιμούσε τα ιερά των Μωαμεθανών και τα περιφρονούσε.

Όπως ήταν επόμενο, όσοι εξοργίσθηκαν αναζήτησαν τον ένοχο της «προσβολής». Τον εντόπισαν στο σχολείο της Ραψάνης. Τον έσυραν δέσμιο για τα περαιτέρω στον Τύρναβο, όπου από το 1811 μ.Χ. είχε έδρα του ο διορισμένος Σατράπης της Θεσσαλίας, Βελή Πασάς, υιός του Αλή Πασά του Τεπελενλή, αφού η Υψηλή Πύλη τον μετέθεσε εκεί από την Πελοπόννησο.

Η κατηγορία εναντίων του κατηγορουμένου ήταν συγκεκριμένη, σαφής και, σύμφωνα με όσα ίσχυαν στους Οθωμανούς, βαρύτατη: απόπειρα εκχριστιανισμού μουσουλμανόπαιδος. Αυτό και μόνο, ανεξάρτητα του αποτελέσματος της προσπάθειας, συνεπαγόταν ανελέητη καταδίκη σε μαρτυρικό θάνατο.

Στον Τύρναβο είχε την έδρα του Στρατοδικείο. Δεν είναι, εν τούτοις, γνωστό αν τον Γεώργιο τον δίκασε στρατοδίκης, προσωπικά ο Βελή Πασάς, κάποιος άλλος μουλός (δικαστής) ή δικαστήριο με πολυμελή σύνθεση, όπως και στην περίπτωση του Γεδεών, που μαρτύρησε το ίδιο έτος στον Τύρναβο.

Γνωστό είναι ότι η διαδικασία ήταν σύντομη και τελεσίδικη. Η απόφαση δεν ήταν η προβλεπόμενη και η συνηθισμένη σε παρόμοιες αφορμές: εκτέλεση διά βασανισμού. Συγκεκριμένα ο Νεομάρτυς Γεώργιος αποκεφαλίσθηκε, αφού προηγουμένως υπέστη πολλά και ποικίλα οδυνηρότατα μαρτύρια.

Τον έκλεισαν σε πυρακτωμένο λουτρό, γυμνό από το κεφάλι μέχρι τα πόδια. Τον τρύπησαν με σιδερένια νύχια. Του κάρφωσαν τα πόδια σε πέταλα. Τον διαπόμπευσαν σε όλο τον Τύρναβο. Τον κάρφωσαν σε τετράγωνο στύλο ίσο στο ύψος με τον Μάρτυρα και αφού τον περιτύλιξαν με σχοινιά βουτηγμένα στην πίσσα, στη νάφθα (ακάθαρτο πετρέλαιο) και σε άλλα ελαιώδη και οίνοπνευματώδη υγρά, τον παρέδωσαν στη φωτιά. Όμως με τη Χάρη του Θεού, προς ενίσχυση του Αγίου, ο Μάρτυρας δεν έπαθε τίποτα.

Στις ιστορήσεις των εικόνων παρουσιάζονται συμπληρωματικά και άλλες σκηνές βασανισμών. Στραγγαλισμοί, εξαρθρώσεις, κτυπήματα με το σπαθί, μέχρι και τοποθέτηση πυρακτωμένου σιδερένιου στεφανιού πάνω στο γυμνό σώμα του Νεομάρτυρος.

Στις ιστορήσεις των εικόνων, επίσης, παρουσιάζεται ο αθλητής της πίστεως Γεώργιος, έχοντας το κεφάλι στους ώμους, να μεταφέρεται προς ενταφιασμό, παρουσία κάποιου ιερέα ονόματι Δημητρίου που θυμιάζει και ο οποίος είχε προσκληθεί και διαταχθεί ειδικά για το λόγο αυτό. Σύμφωνα με άλλη παράδοση ο Νεομάρτυς αποκεφαλίζεται προτού προλάβει να πεθάνει από τα μαρτύρια που ήδη είχαν γίνει. Σε αυτό συνηγορεί και το γεγονός ότι μεταξύ των ιερών λειψάνων του Αγίου δεν υπάρχει η αγία του κέρα, αφού εξαφανίσθηκε από τους Αγαρηνούς.

Το έτος της αθλήσεως του Νεομάρτυρα Γεωργίου είναι το 1818 μ.Χ. Τότε ο Άγιος βρισκόταν στο εικοστό, τουλάχιστον, έτος της ηλικίας του.

Από τα υπάρχοντα στοιχεία υποδηλώνεται ότι η αρχή του μαρτυρίου έγινε σε κάποιο διοικητικό κτίριο στον Τύρναβο. Ίσως, όπως και του Οσιομάρτυρα Γεδεών, «εἰς τὸ τοῦ Ἡγεμόνος Παλάτιον». Ακολουθώντας και «ἐπειδὴ τοῖς ἄνωτέρω βασάνοις οὐκ ἐνέδωκε (ὁ Γεώργιος), δι' ἐπιταγῆς τοῦ Βαλῆ πασιᾶ, δι' ὤλου τοῦ Τυρνάβου πομπευθεῖς καὶ τοῦ ποταμοῦ (Τιταρησίου) περαιωθεῖς...», οδηγήθηκε στη δεύτερη και σκληρότερη φάση των βασανιστηρίων του. Γι' αυτό και ήταν άλλοι δήμιοι εκεί, ο Αγά Σεβράνι και κάποιος Φράγκος.

Από τα παλαιότατα χρόνια μέχρι και σήμερα, από τη μεριά του Τιταρησίου (ή Σαλαμπριά αποκαλούμενου) ποταμού, υπήρχαν στρατώνες. Εκεί λοιπόν και κοντά στη μακρά γέφυρα, άθλησε και ενταφιάσθηκε ο Νεομάρτυς Γεώργιος. Η άποψη αυτή ενισχύεται και από το λόγο ότι και στις δύο ιστορήσεις στις άγιες εικόνες, στα πόδια του Αγίου εικονίζεται η εν λόγω γέφυρα.

Την πρώτη ήδη εκείνη νύχτα είδαν οι Τούρκοι σκοποί των στρατώνων «οὐρανομήκη» στήλη φωτός, που σημάδευε τον τάφο του Νεομάρτυρα. Την επόμενη ενημέρωσαν γι' αυτό τους προϊσταμένους τους. Εκείνοι και με τα ίδια τα μάτια τους διαπίστωσαν την φωτοφάνεια και κατά την δεύτερη νύχτα και ανέφεραν σχετικά την επόμενη στον Βελή πασά, τον οποίο και προκαλούσαν, εάν επιθυμούσε, να διαπιστώσει και προσωπικά το εξαίσιο φαινόμενο.

Εκείνος ο υπερφίαλος, αφού απαξίωσε να ασχοληθεί με το συγκεκριμένο γεγονός, διέταξε να προσκληθούν το συντομότερο στη Ραψάνη οι συγγενείς του

Νεομάρτυρα, να ξεθάψουν και να παραλάβουν το ιερό σκήνωμά του, πράγμα το οποίο και έγινε.

Μετά από λίγο καιρό, με πολλή ευλάβεια και κατάνυξη, τα άγια λείψανα μετακομίσθηκαν από το κοιμητήριο της Ραψάνης, το οποίο ήταν στο χώρο γύρω από το ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, στην ευρύχωρη αρχοντική οικία Καραζήση που βρισκόταν κοντά.

Εκεί βρίσκονται μέχρι σήμερα θησαυρισμένα σε ειδικά γι' αυτό τον σκοπό αφιερωμένο δωμάτιο, το οποίο φωτίζεται από άσβεστο καντήλι με ιλαρό φως και είναι προσιτό σε κάθε ευλαβή προσκυνητή.

Πραγματικά, εφαρμόστηκαν πλήρως και οι λόγοι του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου, τους οποίους έγραψε στο Νέο Μαρτυρολόγιο και τους απηύθυνε προς τους Νεομάρτυρες: «Τὰ τίμια λείψανά σας θέλει δοξάσει (ὁ Θεός) ἐδῶ κάτω εἰς τὴν γῆν ἢ μὲ τὴν ἐπιφάνεια τοῦ Φωτός του ἢ καὶ μὲ ἄλλα σημεῖα καὶ θαύματα, καθὼς ἤθελε κρίνει ἡ θεία δικαιοσύνη Του, ἢ τὸ ὀλιγώτερον ὀλιγώτερον θέλει τὰ τιμῆση μὲ τὴν παρὰ τῶν Χριστιανῶν προσκύνησιν καὶ εὐλάβειαν...»

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος α΄.

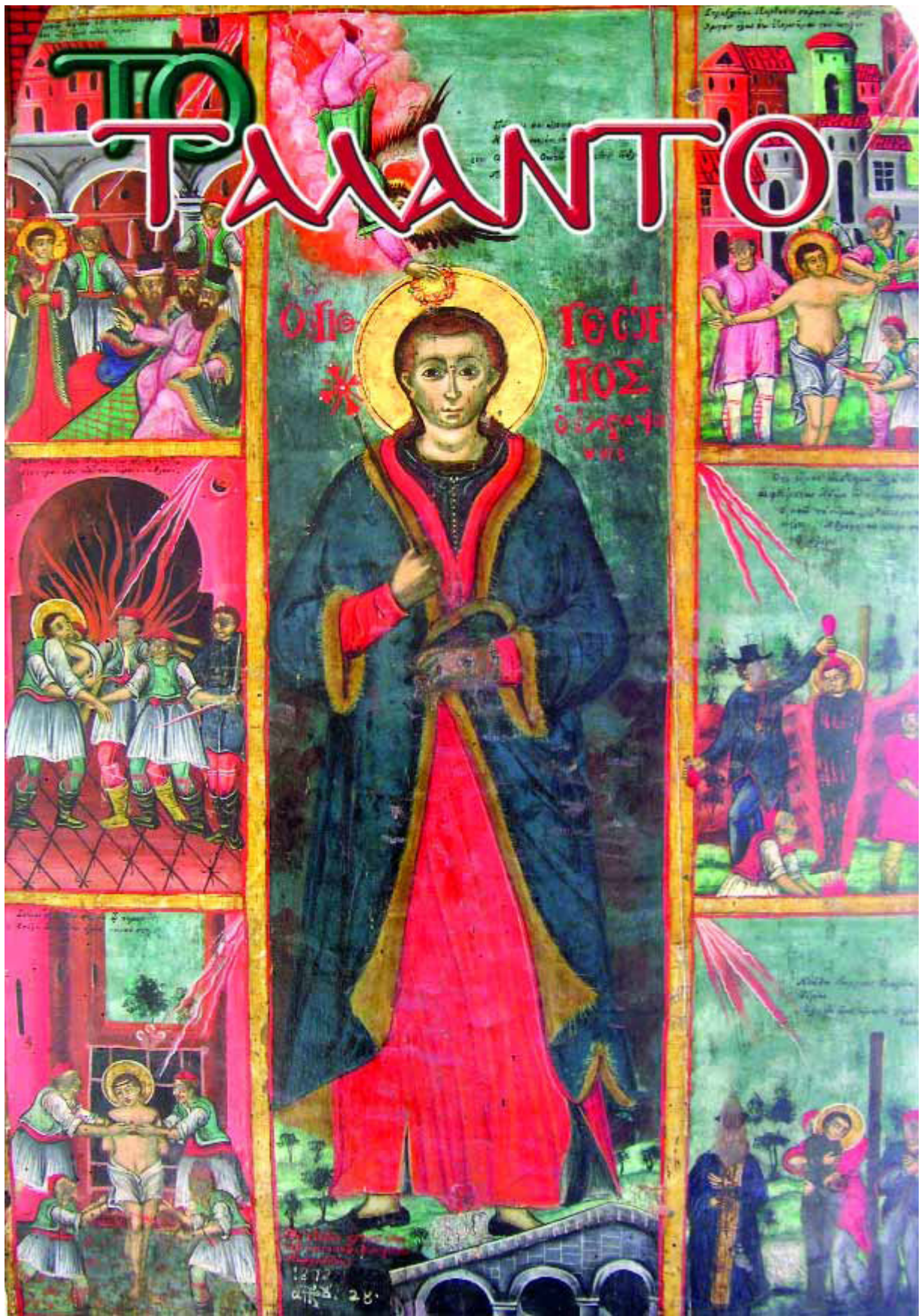
Της Ραψάνης τόν γόνον καί θερμόν αντιλήπτορα, και νεοφανή στρατιώτην, του των όλων δεσπόζοντος, Γεώργιον τον Νέον αθλητήν, τιμήσωμεν εν ύμνοις οι πιστοί· πάσαν χάριν γαρ παρέχει παρά Θεώ, τοις προς αυτόν κραυγάζουσι· δόξα τω δεδωκότι σοι ισχύν, δόξα τω σε στεφανώσαντι, δόξα τω ενεργούντι δια σου, πάσιν ιάματα.

Ιερά Λείψανα: Τα Λείψανα του Αγίου βρίσκονται στον ομώνυμο Ναό Ραψάνης Λαρίσης.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Άγιος Γεώργιος ο Νεομάρτυρας εκ Ραψάνης

Άγιος Γεώργιος ο Νεομάρτυρας εκ Ραψάνης

Άγιος Γεώργιος ο Νεομάρτυρας εκ Ραψάνης